

2007-05-29

Minnesanteckningar

GBIF-rådets sammanträde 22 maj 2007

Plats: Naturhistoriska riksmuseet, sammanträdesrum 525
Tid 9.00-12.00 med efterföljande lunch

GBIF-rådet

Birgitta Bremer Bergianska trädgården, KVA (birgitta.bremer@bergianska.se)

Stefan Claesson, NRM, ordf. (stefan.claesson@nrm.se)

Urban Emanuelsson, CBM (urban.emmanuelsson@cbm.slu.se)

Mats Eriksson, NAMSA, UU (mats.eriksson@evolmuseum.uu.se)

Ulf Gärdenfors, ArtDatabanken (ulf.gardenfors@artdata.slu.se)

Sven O Kullander, GBIF + Fishbase (sven.kullander@nrm.se)

Lars M Nilsson, VR (lars.nilsson@vr.se)

Anders Modig, WWF (anders.modig@wwf.se)

Av dessa närvarande: Stefan Claesson, Mats Eriksson (t o m punkt 4), Sven O Kullander och Lars M Nilsson.

Övriga närvarande: Rikard Sundin (ArtDatabanken), Johanne Maad (GBIF), Mickaël Graf (GBIF), Carolyn Robb (GBIF).

Föregående protokoll

Minnesanteckningar från förra mötet delades ut. Kommentar från Sven Kullander: Punkt 5: SPECIFY och SYNTAX skall ses som exempel på programvaror som hanterar rörelser i samlingar. Efter en rättelse (i punkt 7 där "Mats Eriksson" av misstag fått fel efternamn) godkändes protokollet.

Dagordning

Stefan Claesson gick igenom programmet och föreslog att fortsatt finansiering av GBIF-Sweden bör var egen programpunkt och behandlas före demonstrationerna. Det fanns också intresse att diskutera LIFEWATCH, vilket förs till Anmälningar, övriga frågor.

1. Information

Status för GBIF

Lars M Nilsson berättade om (centrala) GBIF:s status: GBIF har just börjat en ny 5-årsperiod 2007-2011. Det finns inget missnöje när det gäller GBIF:s verksamhet, men alla länder har ännu inte accepterat GBIF:s avsiktsförklaring (MoU) och respektive betalningsnivå. Det blir ett extra ”governing board”-möte för nya betalningsskalor i juni 2007. De nya skalorna ska stå i proportion till BNP, förutom för USA som ska betala max 22 % av kostnaderna. Nya länder som är intresserade av att bli medlemmar är Kina och Indien, vilket är positivt. GBIF-sekretariatet i Köpenhamn består av 11 personer. Executive Secretary Jim Edwards har slutat och ska jobba med Encyclopedia of Life. Rekryteringsprocessen för att hitta en ny ”Executive Secretary” har gått bra: 10 sökanden varav Nick King har erbjudits tjänsten och accepterat. Han har tidigare varit chef för Wildlife Trust, Sydafrika.

Ny logotyp

Mickaël Graf visade den nya logotypen.

Personalsituationen

Sven Kullander berättade om personalsituationen för GBIF-Sweden. Vid årsskiftet 2005/2006 bestod GBIF-Sweden av Sven O Kullander (projektledare 30%), Ann-Katrin Gustafsson, sekreterare (25%, finansierad av NRM), Elisabeth Watson, handläggare och Mickaël Graf, databasutvecklare. Elisabeth har sedan dess tjänstledigt i tre år för annan statlig tjänst. I februari 2006 utlystes två tidsbegränsade handläggartjänster, fram till juli 2007. Helena Eklund tillträdde som ordinarie handläggare 12 juni 2006. Den andra tjänsten tillsattes inte. Carolyn Robb anställdes som assistent på medel från Access-projektet från 19 juni 2006. Helena är föräldraledig från februari 2007. Johanne Maad anställdes som handläggare från 1 maj 2007 (50% t o m juni). Carolyn slutar p g a flytt till Kanada 4 juni 2007. Accesstjänsten utannonseras 22 maj 2007.

Status för databasen, nya leverantörer, et c.

Carolyn Robb berättade om status för databasen. Nu (i maj 2007) inkluderas över 10 000 000 dataposter av vilka ArtDatabanken har levererat 8 640 000, Biologiska museerna i Lund 403 000, Evolutionsmuseet 97 000, Fiskeriverket 231 000, Göteborgs naturhistoriska museum 48 000, Naturhistoriska riksmuseet 572 000 och Oskarshamnsherbariet 146 000. Inom några veckor förväntas ringmärkningscentralen (NRM) leverera nära 3 000 000 dataposter och flera andra databaser förväntas bli inkluderade innan årsskiftet, vilket visar GBIFs datamängd växer snabbt. Innan årets utgång förväntar vi oss att över 15 000 000 dataposter har inkluderats. Över 80 % av data kommer dock från observationer (Artportalen). En kommentar från Rikard Sundin: SMHI har data om marin miljöövervakning som kanske är relevant för GBIF.

Sedan uppstod en diskussion om problemet att endast en liten del av Sveriges museimaterial är datalagt. Till exempel beräknas det ta 50 år att digitalisera alla objekt på Naturhistoriska riksmuseet om vi fortsätter i nuvarande takt. Hur ska vi kunna påskynda digitaliseringen? Vi måste uppmuntra folk att använda bra programvara. Lars M Nilsson menar att museerna själva, och speciellt Naturhistoriska riksmuseet som är ansvarsmuseum måste satsa mer resurser på att öka takten. Han framhävde att det måste deklarerats i samband med det nya kontraktet att museet vill vara ledande inom digitalisering.

Ansökan till GBIF campaign

Sven O Kullander berättade om ansökan till GBIF campaign. Projektet går ut på att digitalisera ryska fisksamlingar. Ryssland är inte medlem i GBIF vilket gör att detta projekt skulle kunna passa som GBIF campaign. Lars M Nilsson informerade dock om att det inte är troligt att projektet blir antaget. Han föreslog istället att pengar ska sökas från andra håll. Hans förslag är att en grupp ska bildas med syfte att hitta finansiärer och att Sven Kullander och han själv eventuellt tillsammans med någon mer skulle kunna utgöra en sådan grupp. En kommentar från Stefan Claesson: gruppen bör ha kontakt med bidragssamordnare Jessica Umegård på Naturhistoriska riksmuseet.

Östersjöprojektet

Stefan Claesson informerade om Östersjöprojektet. Projektets mål är att upprätta en komplett, allmänt tillgänglig databas över alla observationer av organismer i Östersjön, med särskild tyngdpunkt på samlingar och inventeringar i östra östersjöområdet. Med relativt små medel kan mycket data samlas in och digitaliseras. Ansökan har skickats in till Östersjöstiftelsen vid KVA utan någon direkt respons. ArtDatabanken och NAMSA är positiva till projektet. Kommenter från Lars M Nilsson: Man bör fokusera på användbarheten och inkludera en kostnadsplan. Generellt finns det påfallande litet jämförbara data från Östersjön, vilket gör att vi måste mobilisera all data vi har.

Kontakter med Formas och SIDA

Kontakter som tagits nyligen med Formas och SIDA redogjordes av Stefan Claesson. För den fortsatta finansieringen av den svenska GBIF-noden kommer VR att ha huvudansvaret. Men det är viktigt att inkludera andra finansiärer för att få en bredare bas och förståelse. Formas vill troligen medverka som finansiär. Intresset från SIDA är mer osäkert. GBIF:s internationella nytta för utvecklingsländer ger visst hopp om finansiering i framtiden eftersom en ambition är att repatriera data och lära utvecklingsländer att söka data om sin egen biologiska mångfald på nätet. Exempel på sådant projekt är "African Type Project" som syftar till att digitalisera typsamlingar från Afrika.

2. Fortsatt finansiering av GBIF-Sweden

Stefan Claesson redogjorde för fortsatt finansiering av GBIF-Sweden och hur det fortsatta arbetet ska organiseras. Nytt femårigt avtal (från 2005-07-01) ska skrivas mellan VR och NRM. VR blir fortsatt huvudfinansiär. Önskemål finns från VR (gm. Lars M Nilsson) att GBIF ska få en styrelse med representanter från NRM, VR och ev. övriga finansiärer. Styrelsen ska kunna ställa krav på verksamheten. Sedan ska det finnas en referensgrupp vilken ska innehålla expertis inom biodiversitetsinformatik och representanter för användare. En kommentar från Mats Eriksson är att det skulle vara positivt om referensgruppen kunde vidgas så att användare, såsom forskare, myndigheter och verk (Naturvårdsverket etc.) blir bättre representerade.

Johanne Maad redogjorde kort för en verksamhetsplan som utformats i samband med det nya kontraktet. Redogörelsen koncentrerades på handlingsplanen för att uppnå målen att 1) tillgängliggöra information om biologisk mångfald, 2) medverka till snabb och effektiv datalagring, 3) utveckla den nationella portalen, 4) göra GBIF mer känd (utåtriktad verksamhet). Kommenter från Richard Sundin om utåtriktad verksamhet: Fauna och Flora skulle vara en lämplig tidskrift för populärvetenskaplig publikation. Allmän kommentar från Lars M Nilsson: Var medveten om terminologin när det gäller till exempel data,

information och informatik. Kommentar från Mats Eriksson angående GBIF:s utåtriktade verksamhet och medverkan till effektiv datalagring av svenska samlingar: bra initiativ att anordna kurser.

3. Demonstration

Mickaël Graf demonstrerade verktyg utvecklade av GBIF. Nu finns det två internetverktyg på GBIF-Swedens webbsida (www.gbif.se): Coordex och Falcon, och snart lanseras det tredje – Biodiversity Observer.

Coordex är ett verktyg som möjliggör sökning i GBIF-Swedens databaser. Sökbara fält är vetenskapligt namn, år, månad och dag. Data kan laddas ner i flera olika filformat och även visualiseras på en karta. Planen är också att data (organismer samlade/observerade i Sverige) i framtiden ska repatrieras från GBIF centralt.

Falcon är en sökmotor som använder Googles teknik men sökresultaten begränsas till det som är relevant för biologisk mångfald: bara webbsidor från universitet, myndigheter och andra relevanta källor inkluderas i träfflistan. Det gör att antal träffar begränsas, men framför allt att irrelevanta träffar undviks.

Biodiversity observer är ett nytt verktyg som ska lanseras inom några veckor. Det kommer att möjliggöra sökning i GBIF-Swedens databaser och visualisering på kartor. Man kan välja vad som ska visas på kartorna av topografi, orter, vägar, m m. I framtiden är det tänkt att miljölager ska kunna läggas till och (framtida) möjliga utbredningar med hänsyn till miljövariabler ska kunna uppskattas.

GBIF:s sekretariat i Köpenhamn lanserar snart en ny portal (www.gbif.net) för sökning av globala biodiversitetsdata. En testversion finns nu tillgänglig. Man kan söka på taxon, land och samling och resultatet visualiseras på en karta. Man kan också få fram nomenklatorisk information om t. ex. arter och underarter.

En fråga om koordinatsättning uppkom, men diskuterades i stället under Anmälningar, övriga frågor.

4. Anmälningar, övriga frågor

Nästa möte i höst

Nytt möte blir i höst då GBIF-rådet planeras ha övergått att bli referensgrupp. Då ska referensgruppens framtida sammansättning och uppgift diskuteras.

Koordinatsättning av gammalt material

På initiativ från Mats Eriksson uppkom en diskussion om vilka verktyg som finns för att underlätta koordinatsättning av gammalt material. Sven O Kullander informerade om några verktyg. De flesta som finns är för PC, t. ex. Geolocate, CoordTrans och Gtrans. Det uppstod också en diskussion om system för expeditionsdatabaser och Sven Kullander påpekade att internationella standarder bör användas och befintliga system utvärderas. I sista hand bör nya system utvecklas.

Nyheter om LIFEWATCH

Stefan Claesson informerade om LIFEWATCH. LIFEWATCH är ett projekt som har initierats av EU. Aktuellt nu är en ansökan om en förstudie, finansierad av EU. VR är medsökande till förstudien och besked om ansökan beviljas väntas i höst. Projektet kommer att bli mycket stort om det går vidare efter förstudien. LIFEWATCH och GBIF har likartade syften, men LIFEWATCH är enbart ett europeiskt projekt. Det vill mer än GBIF och kommer att ha en större budget. Lars M Nilsson påpekade att LIFEWATCH kan utveckla tjänster som GBIF inte har lyckats med. Stefan framhöll att vi bör verka för att GBIF och LIFEWATCH kan ha en konstruktiv samexistens och att LIFEWATCH kanske har möjlighet finansiera dataläggning vilket också kan komma GBIF till godo. Rikard Sundin tillade att det är bra att utnyttja alla aktörer för att öka samordning inom biodiversitetsinformatik. En diskussion kom också upp om hur vi ska se på Encyclopedia of Life (EoL). Utvecklingen av EoL är ännu osäker menade Sven O Kullander.

5. Diskussion

Diskussion skedde i samband med varje programpunkt och det fanns inte behov av extra tid för diskussion.

6. Lunch

Gemensam lunch åts i restaurangen, NRM. Efter lunchen visades GBIF-Swedens lokaler upp (inklusive serverrummet).

Mötet avslutades.

För minnesanteckningar svarar

Johanne Maad